

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinatate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhiepiscopale, Sibiu, str. măcelarilor 45;

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 80 fil.;
rândul cu litere garmond.

Nr. 4149 Pres.

IOAN,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al bisericii ortodoxe în Transilvania și Mitropolit al Românilor greco-orientali din Ungaria și Transilvania.

Iubitului cler și popor al arhiepiscopiei Noastre transilvane; iubiților și onoraților deputați la sinodul arhiepiscopal: dar și milă dela Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Isus Christos!

Având în vedere §§. 89 și 90 din statutul organic, convocăm și prin acestea declarăm de convocat sinodul ordinar anual al arhiepiscopiei Noastre transilvane, în biserica catedrală din Sibiu, pe **Dumineca Tomei, adică pe 20 Aprilie (3 Maiu) a. c.**, la 9 oare antemeridiane, când se vor începe ritualele bisericești, iar după acestea va urma deschiderea sinodului, în locul designat spre acest scop.

Sibiu, la 5/18 Aprilie, 1908.

Ioan Mețianu m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

IOAN,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al bisericii ortodoxe din Transilvania și Mitropolit al Românilor greco-orientali din Ungaria și Transilvania.

Iubitului cler și popor din arhiepiscopala noastră transilvană, dar și îndurare dela Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Isus Christos!

Christos a înviat din morți, cu moartea pre moarte călcând, și celor din mormânturi viață dându-le.

Dintre toate sărbătorile bisericii noastre creștine, nici-una nu este atât de mare și însemnată, ca și sărbătoarea sftelor Paști, sărbătoarea amintirii minunii cei mari a învierii Domnului nostru Iisus Christos din morți, prin care s'a îndeplinit opul (lucrul) cel măreț al mântuirii noastre.

Știut este, iubiților mei fii sufletești, că după căderea și înstrăinarea oamenilor dela Dumnezeu, devenind închinători de idoli și de alte făpturi neînsuflețite, și așa ajungând ei la cea mai tristă și dureroasă stare, prea bunul Dumnezeu, în nemărginita sa iubire și îndurare, le-a făgăduit, «*la plinirea vremii*», trimiterea unui mântuitoriu, carele să-i învețe și să-i reînnoiească la cunoștința adevăratului Dumnezeu și să le arete marea lor chemare și așa să-i ridice din cea stare tristă și dureroasă, iarși la starea binelui și a fericirii.

Precât fu de mare dorul și așteptarea oamenilor de sosirea celui Mântuitoriu, carele atât de mare fu și bucuria lor, când ajunseră a vedea împlinirea dorinței lor; când auziră de întruparea cea mai presus de fire, și de nașterea Domnului, din pururea fecioara Maria, dar mai ales când se încredințară, că cel atunci născut eră mântuitoriu cel făgăduit de Dumnezeu, eră Domnul nostru Iisus Christos. De aceea, la Nașterea Domnului a și fost mare și negrăită bucurie, în ceriu și pre pământ.

Acea bucurie creștea, din timp în timp, tot mai mult, când începă Domnul a învăța pre oameni cunoștința și voința adevăratului Dumnezeu; când învăță, că nu idoli, nici alte făpturi neînsuflețite, cărora se închinau ei ci Dumnezeu a făcut lumea aceasta cu toate bunurile ei; că Dumnezeu ne-a făcut și pre noi oamenii, de cele mai alese ființe de pre pământ, să stăpânim toate; că Dumnezeu este Tatăl nostru al tuturor, iar noi oamenii deopotrivă fiii lui, având toți a ne bucura de darurile lui și a deveni bine și ferice.

Durere însă, că bucuria aceasta a oamenilor n'a ținut mult; căci neconvenind celor puternici din acele timpuri, Cărturarilor și Fariseilor, sfințele învățături ale Domnului, nelitiră vicșug asupra lui și prinzându-l îl omorîră cu moarte de ocară pre cruce, voină zădărnici mântuirea oamenilor.

La acea nelegiuire grozavă și stichiile au pățimit împreună cu Domnul, căci «*pământul s'a cutremurat, soarele și-a ascuns lumina, și catapiteazma bisericii s'a rupt*». Iar durerea oamenilor fu cu atât mai mare, cu cât prin moartea Domnului ei își vedeau zădărnice și nimicite toate așteptările lor de veacuri, mai călatinându-se și în credință, că Domnul cel răstignit ar fi fost cu adevărat mântuitoriu cel făgăduit, venit din ceriu, pentru mântuirea noastră.

Trei zile a ținut cea mare întristare și durere a oamenilor, în cari Domnul a fost în mormânt cu trupul; dar apoi cu atât mai mare fu și bucuria oamenilor a treia zi, când Domnul «*a înviat din morți*», cu mărire ca un Dumnezeu, «*călcând cu moartea pre moarte și dăruind viață și celor din mormânturi*».

Bucuria aceasta a oamenilor fu cu atât mai mare, cu cât ei, din învierea Domnului se convinseseră de ajuns, că Domnul n'a fost numai om, ci și Dumnezeu adevărat; că El a fost cu adevărat Mântuitoriu cel făgăduit de Dumnezeu, venit din ceriu pre pământ, să ridice pre oameni din grozava cădere, la starea binelui și a fericirii cea dintâi.

Iată dar iubiților, pentru care motiv sărbătorește învierii Domnului este cea mai mare sărbătoare, iată pentru o sărbăm și noi, ca și ceilalți creștini de pre pământ, cu atâta dragoste, evlavie și bucurie; iată pentru ce ne spune și sfânta maica noastră biserică, că «*aceasta este ziua pre care a făcut-o Domnul să ne bucurăm, și să ne veselim într'ansa*».

Dacă vom cugeta iubiților, că până la venirea, și mai ales până la moartea și învierea Domnului, noi oamenii eram cei mai nefericiți, eram, așa-zicând «*perduți și ne-am aflat, eram morți și-am înviat*»: atunci în adevăr, cine nu se va bucura de neprețuitele daruri și bunătăți, ce ni le-a adus patimile, moartea și învierea Domnului, atât pentru viața noastră din această lume, dar mai ales pentru fericita încredințare, ce ne-a dat-o Domnul, că prin moartea sa s'a călcat și s'a șters și moartea noastră cea vecinică, iar prin învierea sa, ni-s'a dăruit și nouă învierea după moarte-ne, ni-s'a dăruit viața vecinică după moarte.

Din acestea veți înțelege iubiților, că viața noastră cea scurtă și adese-ori plină de dureri și năcazuri, din lumea aceasta, nu se curmă la marginea groapei, ci trece și se continuă, în veci, și dincolo de mormânt, după cum ne spune însuși Domnul, prin sfințele sale cuvinte: «*eu sunt învierea și viața, cel ce crede întru mine, de va și muri viu va fi*», și iarși: «*va veni ciasul, când cei morți vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu, și vor învia*». Un adevăr sfânt acesta, pre care îl cred și îl susțin, nu numai popoarele creștine din lumea mare, dar chiar și popoarele cele păgâne.

Cine nu se va bucura dar, având încredințarea Domnului, că la ieșirea noastră din această lume, despărțirea noastră de cei rămași după noi este numai vremelnică, căci în cealaltă lume, iarși ne vom revedea cu iubiții nostri răpoșiți. Părinții cu fiii lor, soții cu soțiile lor, frații cu frații și surorile lor. Și într'adevăr, care alt dar mai măreț, mai îmbucurător, și mai fericitor, decât ștergerea morții noastre cei vecinice, și dăruirea vieții cei vecinice, cu care ne-a fericit Fiul lui Dumnezeu, prin moartea și învierea sa.

Pentru asemenea mari și neprețuite daruri și binefaceri, ce ni le-au adus patimile, moartea și învierea Domnului, să nu uităm iubiților marea noastră datorință de a mulțami Domnului, pentru toate câte a făcut nouă; dar totodată de a lua din aceasta niște învățături mari, bune și folositoare, cu al căror ajutoriu să ne apropiem tot mai mult de binele vremelnic și de fericirea cea vecinică.

Cea mai mare învățatură este, iubiților, încredințarea, că Domnul nostru Iisus Christos a fost în adevăr Mântuitoriu cel făgăduit de Dumnezeu; că El a fost cu adevărat Fiul lui Dumnezeu, și că deși El, cu puterea Dumnezeirii sale, putea îndeplini mântuirea noastră și fără de patimile ce a suferit, și fără de jertfirea sa pe lemnul crucii: totuși a voit să pătimească și să se jertfească, nu numai ca prin suferințele și moartea sa să răscumpere strămoșescul păcat, și să ne arate, cu ce grea jertfă s'a răscumpărat mântuirea noastră, dar să și înțelegem și noi, că binele și fericirea, după care însetăm, mai ales prin suferințe și jertfe se poate dobândi.

A voit Domnul să învățăm a nu desnădădui, a nu decădea cu inima, când ne ajung, și pre noi, felurite suferințe și necazuri, ci să le suportăm cu răbdare creștinească, căci din acelea și după acelea urmează binele și fericirea, precum a urmat și la Domnul învierea și preamărirea numai după patimi și suferințe, precum a urmat și la o mulțime de bărbați sfinți și femei sfinte fericirea, cărora biserică le-a răsplătit suferințele cu mare cinstire și pomenire vecinică, iar Dumnezeu cu fericire vecinică.

Deși mulțamită preabunului Dumnezeu, că a trecut timpul grelelor suferințe din vechime, totuși și în zilele noastre obvin destule năcazuri și altfel de suferințe. De aceea, când pe unii ori pe alții dintre noi ne împresoară atari năcazuri și suferințe, să le suportăm cu bărbăție și răbdare creștinească, în speranță că și acelea ne

vor aduce bine și fericire, mai ales de vom face și fapte bune. Iar aceia dintre noi, cari vor fi feriți de asemenea năcazuri și suferințe, pre lângă adâncă mulțamită către Dumnezeu, au îndoită datorință, de a răsplăti cea bunătate a lui Dumnezeu și prin mai mari fapte bune plăcute lui Dumnezeu și oamenilor, cari singure pot aduce binele vremelnic și fericirea cea vecinică.

Dintre toate faptele bune, cele mai bine roditoare sunt acelea, care aduc oamenilor foloase mai mari și mai însemnate. Iar cele mai mari și mai însemnate foloase ni-le aduce și nouă ajutorarea și spriginirea scumpei noastre moșteniri părintești, a bisericii noastre naționale, care, pre lângă întărirea noastră în credința către Dumnezeu, și pre lângă luminarea minții și a sufletului nostru, mai are și mărețea chemare de a crește și a lumina și tinerimea noastră prin școala sa confesională, prin ajutorarea pruncilor săraci și orfani la învățatură, prin înființarea de fonduri, pentru a întemeia azile sau adăposturi pentru săracii și neputincioșii poporului, și alte asemenea fapte bune, precum fac acestea și bisericile altor neamuri, ajutate de credincioșii lor.

De aceea, cine voiește a face fapte bune, din cari să urmeze bine și fericire, pentru sine și pentru deaproapele, acela să țină cu toată tăria la sfânta biserică străbună, cea mai scumpă moștenire părintească a noastră și să o și ajute după putință, mai ales în timpul de acum, când are mai mare lipsă de ajutorul nostru al tuturor, ca să-și poată împlini mărețea ei chemare sau misiune religioasă și culturală.

Pentru că cu durere trebuie să recunoaștem iubiților, că dacă noi suntem mai înapoia celorlalte popoare din iubita noastră patrie, cauza și aceea, că noi n'am jertfit și nu jertfim în cea măsură, pentru cultura și luminarea noastră, în care măsură au jertfit și jertfesc celelalte popoare, pentru cultura și luminarea lor.

Trebuie să recunoaștem, că noi n'am sprijinit și n'am ajutat deajuns biserică noastră, pentru că să-și poată împlini, cu mai mult succes, sublima ei misiune, culturală religioasă-morală.

Mare parte dintre noi, și mai ales dintre fruntașii noștri, se pare a fi uitat, ceace fruntașii altor popoare nu uită nicicând, că fără de jertfe nu vom ajunge binele și fericirea după cari alergăm.

De aceea nu află cuvinte, prin cari să vă recomand din suflet, să cultivați și să desvoltați și voi iubiților tot mai mult simțul de jertfă, cum fac aceasta toate popoarele mai înaintate. Căci până când nu vom urma și noi pildele altor popoare de a ajuta și a sprigini tot mai mult bisericile și școalele noastre, cum le ajută alții pe ale lor, nu putem aștepta soarte mai bună.

Să-mi credeți iubiților, că aceasta o puteți face cu mare ușurință, dacă vă veți mai restrânge dela multe cheltuieli netrebnice. Și iarși să-mi credeți, că numai făcând așa, învierea Domnului va fi și pentru noi un mai bogat izvor de bine și fericire,

Ați luat deodată măsuri pentru a completa diferite servicii publice care începeau.

Spre acest sfârșit comerțul și industria s'au despărțit de ministerul agriculturii și domeniilor și constituie acum al nouălea minister. S'au înființat: consiliul superior al agriculturii și pe lângă ministerul de interne consiliul administrativ permanent, iar liniile de comunicațiune pe apă au fost întrunite într-o singură direcțiune generală.

După ce armata a fost înzestrată cu armamentul cel mai perfecționat, era de neapărată trebuință a întări și a desvolta mai mult organizarea ei, începând prin permanentizarea infanteriei. Spre acest sfârșit ați votat modificarea legilor organizării armatei, a intrării în armată și a reorganizării în gradele inferioare.

Afară de aceste legi interne v'ați ocupat cu o serie de convențiuni internaționale: convențiunea artistică, literară și fotografică cu Austria, cea de pescărie cu Rusia, tractatele de estradare și convențiunea de comerț și de navigațiune cu Statele-Unite ale Americii, convențiunea de comerț și de navigație și cea pentru regularea frontăriei dunărene cu Bulgaria și convențiunea de pescărie cu Sărbia.

Domnilor senatori!

Domnilor deputați!

Puteți astfel plecă la căminele dv. în eșnunul sărbătorilor sfintei Invieri cu simțământul, că ați săvârșit o lucrare însemnată și folositoare. Din parte-mi vă exprim cele mai vii ale mele mulțămiri pentru munca statornică desăvârșită în această sesiune, care va rămânea, prin reformele ei legislative, una din cele mai însemnate ale regatului român.

Eu declar închisă sesiunea actuală a corporilor legiuitoare. Carol.

Uniformizarea serviciului divin.

(Impresii și păreri.)

Cultul religios, slujba dzeiască, este exprimarea vădită, dar simbolică a fireștei legături interne a sufletului nostru, cu aceea ființă mai presus de fire, căreia ne închinăm; este măreața izbucnire, peste puțină a o înăbuși, a simțământelor ce zvănesc în adâncul ascuns al sufletului nostru întru proslăvirea acelei atotputernice ființe, căreia îi zicem *Dumnezeu*. Cultul acesta, pe lângă dogmele statornice și morala dreaptă, a fost în toate vremurile tăria nebiruită a bisericii ortodoxe și va fi în veci neajuns în puterea lui înălțătoare de suflet, fiindcă e întocmit cu așa desăvârșită măiestrie, — în conglăuire cu sentimentele conștiinții drepte și cinste, precum și cu învățăturile descoperite prin arătarea dzeiască, — încât prin frumsețea lui odinioară a stors exclamarea uimiților soli împărătești: „Aici locuiește adevăratul Dumnezeu!”

Esclamarea aceasta, pe lângă însușirea de a caracteriza întreaga ființă a bisricii orto-

doxe, pentru noi în special e advertisementul puternic, ce ne îndrumă atențiunea spre gr'ja ce trebuie să întorcem întru chivernisirea cu vrednicie a acestui cult, întru interpretarea justă a acestor slujbe bisericesti, a căror bună și exactă executare va urma numai atunci, când le vom ști arăta deplinul interes, isvorât din înțelegerea pătrunzătoare ce vom dovedi lucrului însuși.

Dar azi în locul slujbelor bisericesti, menite a vărsa în suflete învățătură de credință dreaptă și mai ales de sănătoasă morală, nu arareori asistăm la ceremonii, cari sufer calitativ de caricaturisări, ce vădesc calități, și mai mult defecte personale ale slujitorilor, și mai ales vedem multă lipsă de orientare, ba chiar condamabilă neștiință în ceea ce se cheamă: interpretarea corectă a adevăratului ritual bisericesc. Pentru mulțimea slujitorilor e ascuns rostul și înțelesul vorbei pe care o rostesc în neștiire, după o dedre din auz, ori chiar din cetirea nerăzgândită. Dar mult mai isbitor este adevărul, că cu greu vei găsi 2 — numai doi — preoți, despre cari să se poată spune, că îndeplinesc slujbele pe deplin în același fel. Deși cârțile rituale sunt aceleași și prescriu toate într'un anumit fel, totuși fiecare mai are ceva de adăos ori de scurtat, sau interpretează în felul seu, — s'ar părea anume pentru a face impresia de original, — așa încât cu dreptate se susține: „câți slujitori atâtea feluri de a sluji!”. Și să nu se uite nici adevărul, că manifestarea eternă a simțământelor interne are un puternic reflex asupra religiozității interne din care a purces. Iar badea George, datat a nu lipsi, nici când vremea îl apucă departe de casă, dela slujba dzeiască în Dumineci și sărbători, pentru a se smulge pe o clipă binefăcătoare din noianul grijilor și nevoile traiului de toate zilele, stă uimit în fața noutăților, pe cari la el în sat nu le văzuse, nu le auzise — și în naivitatea lui bună cotește pe vecin și-l întreabă: „Voi de ce lege sunteți?”

În fața acestei învălmășeli păcătoase se impune cu tărie străduința de a nivela mulțimea scăderilor de a rândui slujbele, de a uniformiza serviciul divin. Neputința de a ne smulge deodată și din acest rău, își are de altfel rădăcina adâncă tot în trecutul mașter, care nu ne-a îngăduit a ne desvolta după voința și puterile noastre, nici măcar în cele sufletești. În robia trupească, când în sudori de sânge scurmam pământul pentru a lăbvi cu rodul lui traiul tihnit al străinului, nici pentru sufletele mucenicilor necunoscuți nu se găsea cine să îngrijească, uneori nu erau îngăduiți și de cele mai de multeori aveau o palidă lumină în ceea ce trebuiau să facă păstorii de suflete. Și azi se potrivește în mare parte adevărul cuvintelor: „săvârșeau liturgia și slujbele după cât își aducea minte bietul om, că văzuse la alții, cari nici ei nu știau mult mai mult decât dânsul”.

De o vreme însă tot mai mult preocupă chestia serviciului divin, tot mai mult prinde putere ideea uniformizării lui. Se discută mereu în sinul preoților, cari înșiși recunosc răul, dar sunt neputincioși al viudeca-

terioase. Dar că deslegarea aceasta ce anume ar fi și cum ar putea să fie, nu puteam să stabilesc, pentru că raza de lumină, care luminează întunerecul, a fost prea iute trecătoare.

De atunci trecuseră doi ani. Eu, terminând liceul, mă aflam acum la universitate. Un eveniment de mare însemnătate s'a întâmplat pe vremea aceasta în familia unchiului meu. În urma scrutărilor sale științifice și a scrierilor sale compuse pe baza descoperirilor nouă, lumea cultă i-a dat unchiului atențiunea meritată și a fost chemat să ocupe catedra de profesor la una din universitățile noastre cele mai de frunte.

Emoționat și plin de bucurie ni-a făcut împărtășire despre această distincție, mie și mătușei, spunându-i acestei din urmă aceste cuvinte:

„Știu, că voi nu ați aprobat aceea ce în ochii voștri nu putea să fie alta decât torturare și maltratare lipsită de scop, față de inocentele animale, însă trebuie să știți, că sângele vărsat a fost vărsat numai spre binele și fericirea omenei.

„Bine, dar avem noi peste tot dreptul să vărsăm acest sânge nevinovat?” voiam să întreb eu, dar m'am stăpânit și am tăcut. Mătușa, după cum e firea muerilor, uitase de mult ce a fost, și trăia

în conferențele preoțești, după deschidere și eventual luarea la cunoștință a „rezoluțiunii consistoriale asupra conferenței din anul trecut” urmează fără amânare „discuția asupra serviciului divin”. Bine înțeles, se pornește dela ceva concret, dela cum s'a slujit în biserică la acea dată, dară cuvântul lămuritor și povățitor își poate lua avântul în sferă cât mai largă, cari îmbrățișează întreg cuprinsul slujbelor bisericesti. Discuțiile aceste — lăsând la o parte, că uneori trag după sine „deciziuni”, ce nu conglăuiesc cu normele generale de tipic — își au totuși rostul lor cumpănit și folositor. Aruncă lumină asupra multor chestiuni, cari s'au trecut până acum în neștiire, explică multe acțiuni, cari până acum se executau fără a se ști da venita interpretare, scot la iveală înțelesul multor partii din slujbă, cari mai mult se bolboroseau decât se ceteau respicat, dar — nu au darul a premeni pământul în care se încoltească simburile uniformizării slujbelor. Deși în una din conferențele anului trecut s'a stabilit chiar ca disertație pentru viitoarea conferență: „Uniformizarea serviciului divin”, — totuși mă îndeam mult asupra rezultatului practic pe care l-ar putea realiza conferențele.

În urma datorinței mai marilor bisericesti de a veghea asupra păstrării neatînse a conținutului doctrinal, a dogmelor, precum și asupra observării stricte a preceptelor morale, pentru a fi deplină îngrijirea ființei întregi a religiei, — se cuvine aceeași atențiune și cultului comun, cu forme anumite, obligator pentru toți, care să se celebreze strict după ritualul prescris.

Chestiunea e și urmărită cu oarecare interes și cu băgare de seamă și din centru, e desbătută cu stăruință în corporațiunile din provincie, deciziuni sunt luate, formele adevărate statornice, cuvenitele lămuriri date, mișcări și acțiuni deplin caracterizate, materialul e cuprins în carte și . . . totuși în cele mai multe sate toate-s sfruntate de celce ar avea să le tălmăcească în faptă, — de preot. Și de unde oare această îndârjire răutăcioasă?! Nu e răutate neascultătoare ori nesupunere fățișă, nici nu e lipsă de conștiință, ci explicarea psihologică, care în parte e și justificativă — este, că preotul care a apucat să slujască într'un anumit fel, nu mai face reforme și mai ales nu poate face reforme câtă vreme ce știe și cum știe a învățat în cea mai mare parte dela nenea Vasile, încărunit în strana bisericii, care a mai învățat încă trei rânduri de popi, fără ca pe el să-l fi învățat cineva. Bătrânii trec înainte cu mângăierea, că „noi mâne-poi-mâne lă-ăm rândul altora”, iar cei tineri, — nici ei nu pot sluji până la o vreme după îndrumările cantorului, ca mai apoi după ce au auzit în conferență tălmăcindu se altfel cutare moment ori parte, în proxima Duminecă ori sărbătoare să facă — schimbarea, căci poate să-l întrebe în naivitatea sa cantorul: de ce n'a săvârșit și până acum așa? Iar el, preotul, azi cu multă carte, cu multe clase, să răspundă omului, care a uitat, că va fi deschis și el oarecând ușa umilitei școale din sat, să-i răs-

pundă: „n'am știut”? — Iar în cazul, când această greutate ce-ți scârțează din sâninul frunții, ar fi înlăturată prin vre-o meșteșugită ticluire, ca să nu resfrângă umbra asupra preotului, apoi des intervine păcatul urât al rușinoasei leneviri și . . . obiceiul apucat, bun, rău, își trăiește traiul.

Am asistat și eu la câteva conferențe preoțești, unde s'a vorbit cu norocoasă pricepere și interpretare despre slujbă, dar mare mi-a fost mirarea, când părintele cutare a stăruit și pe mai departe în cum el știa, al doilea nu simțea trebuința schimbării, iar al treilea nu vrea să-și schimbe obiceiul apucat. Concluzia firească deci: cu toată truda prin conferențe nu se poate desăvârși uniformizarea serviciului divin. Aici se pot da și primi deslușiri și lămuriri, dar nu urmează nivelarea scăderilor, nici îndreptarea abaterilor. Mi-se va zice poate: dar trebuie să se efectuească și uniformizarea, câtă vreme să lucră cu zor în multe direcții, în vederea aceluiași scop. Da, trebuie, dar mai târziu, și anume — când? Voi spune mai jos.

Intâi, să nu mi-se socotească cele mai sus înșirate ca o acuză grea, ridicată împotriva preoțimei noastre de pretutindenea. Sunt aceste niște băgări de seamă în cercul de altfel — recunosc — destul de îngust, în care mi-a fost dat ale observa, dar poate își găsesc și aiurea tovarăși în asemănare.

Voi stăruii încă asupra marelui rău, isvorul atâtor altora în viața preotului tinăr. Eșim din seminar cu o bună doză de carte, atât teologică, cât și profană, dar abia cu un dram de pricepere în săvârșirea slujbelor. De parte de mine se resfrâng vina asupra oamenilor, și dacă totuși e să învinovățesc pe cineva, apoi vina este a împrejurărilor măștere, în cari ne e dat a ne face educația de fiitori preoți — slujitori. Ne-a lipsit poate povățitorul practic, ori îndemnul propriu de a ne interesa deaproape, sau mai presus de aceste ne-a lipsit omul model, pilda vie, care prin puterea proprie pildei să ne stârnezească îndemnul și să înlocuiască vorbăria seacă.

Ești apoi în viață, celce are norocul a și înfripa cuib de așezare mai curând, acela gustă mai în grabă din rodul amar al neștiinței.

S'a preotit Ia 3 luni dela absolvare. Ce noroc, om tinăr și comună frunțășă! zice lumea, care privește cu drag la tinerul, ce lega bune nădejdi în viitor. Iar la alte câteva luni auzi tânguirea amară, aproape jalnică, a omului, care a avut se îndure multe păcoci, chiar umiliri din partea cantorului, și mai apoi batjocoriri răutăcioase dela guralivul ulițarnic, care nu prea umbă ca capul treaz.

A fost silit bietul om să cheme în altar pe cantor, că nu găsea evanghelia utreniei. Nu că doară e lucru mare, dar uite, cât a fost în seminar nu i-a trecut prin mână cartea cuprinzătoare de sfinte învățături — și acum stă locului.

Înainte de Botezul Domnului, sub pretextul ocașterii obiceiului local a percurș totreagă „rânduiala sfintirei apei cei mari” cu cantorul, îndemnându-l mereu cu păharul

aparatură, așa cum știam că vine tocmit, și prinși pisica de urechile mitite, pentru ca imediat după decapitare să pot pune capul tăiat la locul de observație, unde îl așteptă unchiul.

În momentul acesta pisicuța se uită la mine atât de curios, atât de rugător și înfruntător totodată, încât în viața mea nu voi uita scena aceasta penibilă pentru mine. În urmarea ridicării în sus, în mod forțat, a capului pisicii, ochii i-se deschiseseră mari, și din ei lucia pricepere, cugetare conștientă. O clipită încă și cuțitul căzu pe grumazul pisicii, despărțindu-i capul de cătră corp. Cu aceiași înălță înșă, cu care s'a petrecut scena aceasta de executare, în ochii pisicii se vedea o floacă necuprinsă cu mintea și nedefiniabilă, cam ca o schintea electrică, care mi-a zguduit întregul intern.

O neliniște, pe care nu mi-o puteam explica, mă cuprinsese, și-mi perdusem toată voia de a mai face pe secretariul unchiului. Unchiul încă părea a fi cam alterat, pentru că eră irdispus și moros; m'a și concediat, la rugarea mea, numai decât.

Eram singur acum, în odăița mea. Cu toate că se întunecase deabinele, n'am aprins lampa, pentru că eu atât mai bine să-mi pot revoca în memorie ultima privire a pisicii. Simțam, că în privirea aceasta reșede deslegarea unei enigme misterioase.

acum numai pentru a putea gusta fericirea prezentului, cuprinsă în distincția rară de care a fost împărtășit unchiul.

După ce au trecut și ultimele urme ale emoțiunii și lucrurile au intrat iarăși în ogașa cugetării calme și cumpătate, s'a făcut planul, ca unchiul să meargă întâi singur la universitate, pentru a-și lua catedra în primire, și apoi venind acasă va duce și pe mătușa, după ce va fi făcut toate cele trebuincioase pentru aranjarea locuinței în noul domiciliu.

Unchiul plecă încă în seara în care s'a croit planul, și în ziua următoare, spre marea noastră consternațiune, a fost adus îndărăt, ca o ființă în care numai niște semne slabe de viață mai vibrau. Eu numai atâta am putut afla, că pe drum, în cursul călătoriei, i s'a făcut rău. A căpătat atac de apoplexie. Am întrebat pe medicul care-l aduse-se: „Cum e?” Și medicul îmi răspunse: „Rău, fiți gata, căci mai mult de două zile nu o duce cu viața”.

Eram nemângăiat. E curios, cum o mulțime ferește să creadă în moartea proprie și în moartea celor ce-i stau aproape. Știm, că toți oamenii sunt muritori, și în mintea noastră suntem convinși, că nimeni nu scapă de această soartă generală, dar totuși fiecare aruncă moartea de la sine în depărtări necunoscute. Acum înțelegem abia cuvintele unchiului meu, că moartea și viața sunt două sfere deose-

bite, sunt imperii, cari se eschid cu desăvârșire unul pe altul. Când am văzut pe binefăcătorul meu, cu fița stoarsă, cu ochii zgâmbotiați, fără simțire și fără mișcare, nu puteam să cuprind încă cu mintea, că e aproape de linia, care desparte aceste două imperii. De linia, în dosul căreia e mormântul, cu toate secretele sale neștrăbătute de mintea omenească.

Unchiul își redobândi conștiința, și văzându-mă îmi făcu semn cu mâna să mă apropiu mai bine de el. Am alergat la el și am căzut în genunchi, plângând și suspinând. Unchiul se plecă nițel spre mine, și încet, încet abia îl auziam, îmi șopti la ureche, cu o voce, care mi-se părea cu totul străină, următoarele:

„Ești consternat, iubitul meu? Nu trebuie să ne mirăm de nimica. Toate în lumea aceasta sunt simple de tot și se fac în modul cel mai natural.... Și iară căzu în nesimțire. Mai târziu apoi, când mătușa a eșit afară pentru a da ordin în bucătărie cu privire la bolnavul din casă, îmi mai șopti și următoarele:

„Depeșază fraților mei și comunică-le lucrul cu sinceritate, așa cum e. Numai ea (adecă mătușa) să nu afle nimica, până în momentul din urmă”....

Medicul a greșit numai întru atâta, că organizmul puternic și rezistent al pacientului a făcut, ca unchiul nu două, ci nouă zile să se lupte cu moartea. Nu

vinisor, ca nu cumva să se vadească treburile ușoare ce l-a cuprins în fața acestui om „a toate-știutor“ în treburile slujbei. Așa și-a coperit necunoștința părintele și când era să intre în postul mare. Nu știa adecă cum se leagă utrenia cu ceasul întâi și cum urmează celelalte, căci numai dimineața de dimineață și seara „să bagă“ la biserică. Apoi la vecernie în săptămâna întâi se pune și pavecernița cea mare, și despre însemnătatea acestei numiri, după toată truda minții sale, nu-și putea da seama.

Se străduia părintele tânăr, de altfel cu suflet senin, cu inima deschisă, cu dorul larg de a se procopsi mulțimea pe urma muncii lui izbăvitoare. Conducător de gânduri curate, încălzit de sănătosul ideal al vieții sale, vrea să justifice pe deplin încrederea ce-și puseseră oamenii în persoana lui, dintre mulțimea de pețitori ai parohiei, dar nu avea bucuria liniștii.

Cantorul se văzu silit deunăzi a intra iarăși în al'ar, spre a explica părintelui mersul slujbei... „așa făcea fiertatul părinte de dinaintea d'ale... „apoi să fac și eu așa“ răspundea părintele, fără să-și ridice ochii la cel-ce se depărta cu convingerea, că el știe mai mult decât popa. Și nu tăcu omul. În drum dela biserică, în colțul despre mâna dreaptă, ademenea pe creștinii cărcima satului. Deschisă și cantorul se văză cine mai sunt și să-și ia păhărelul dinaintea de mâncare... „Măi, nu știu ce om e și popa așa a nost, om cuminte se vede, dar tot eu să-l învăț...“ și parcă nici odată nu mai vorbiseră de popa, parcă el n'ar fi fost în satul lor, ci ar fi venit acum așa ca o veste nouă, așa se grămădiră în jurul lui badea Nicolae cantoru, spunând care mai de care lucruri tot mai nouă și tot mai ghidiloare pentru simțul celor ce petrec în cărcimă.

Nu se încheie săptămâna și trecând părintele în susul satului să-și vadă de economie, deodată îl isbi în urechi vorba aspră: „Ce popă, măăă... badea Nicolae cantoru fi mai învățat ca popa, măăă!“ și părintele plecă capul și iuți pasul. La întoarcere văzu, că acolo e casa păzitorului de noapte, cu chipul uscățiv, cu nasul roșu-vănat și privirea sălbatică.

Și nu se sfârși aci. Părintele se arăta de acum mai cu sfială în mijlocul fiilor săi sufletești.

Când auzi nouă bârfeli împotriva lui — se rusină, și când vorbele rele nu mai conțină — se amără. Nu mai prindea vorbă cu fiecare trecător, nu-l întreba de a scos plugul pentru primăveri, de i sunt sănătoși copilașii, ori de-i ține nutrețul până va da iarba?... Nu ieșea „la livadă“ cu gazetele, să le povestească cu vorba aprinsă despre isprăvile „lor noștri“ și nu mai cinstea în casa lui — la zile bune — nici pe badea Nicolae cantoru. Oamenii când îl întâlneau își ridicau pălăriile și treceau alături. Dela biserică se respiră fără să mai asculte vorba îmbeșugată a popii și n'afară de sfântul altar, gurile rele depărtară pe o clipă sufletul preasimțitor, și un trecător observă în fugă: „nu se mai leagă poporul de preoții noi ca de cei de demult“.

vreau să descriu frământările și luptele, cari au premers descompunerii, ci mă opresc la însași descompunerea, fiindcă ea a deșteptat gândiri și întrebări date uitării.

S'a întâmplat noaptea, în luna Iulie. Iera o nădușală teribilă, așa că omului îi era greu chiar și să răsuflă. Nu e mirare deci, că și bolnavul avea să sufere mai mult ca de obicei. Se întorcea în cea mai mare neliniște de pe o parte pe alta, pe când biata mătușă, care în zilele acestea de durere abia închise-se ochii, zdrobită și învinsă de somn își plecase capul obosit pe perina din patul bărbatului ei. Medioul, care încă era de față, se așezase într'un fotel, și obosit și el, ațâpise. Era pe la mezul nopții.

Eu stam în picioare, lângă pat, și țineam în mână mâna rece a unchiului meu. Din când în când bolnavul își venea în fire, privea speriat în jurul său și zicea îndurerat: „Vai, cum îmi pare de rău că mor“. Și trăsurile feței i-se schimbau totdeauna, amăsurat sentimentelor de cari era stăpânit. Acum însă îi primi fața o liniște sărbătorească, și în câteva minute se ivi groaza luptei cu moartea, o luptă plină de torturi, pentru privitor mai mult decât pentru luptător. Ochii cei mari ai unchiului erau deschisi și priveau blând și limpede, întocmai ca ochii unui copil în gura morții. Imi strânse mâna cu putere, erau ultimele sale puteri fizice, și

Dar să ne întoarcem la slujbe! Unde vom găsi cărarea ce duce la pricopseală, unde vom afla curatul izvor pentru exacta cunoaștere și prin aceasta uniformizarea lor? În cutare manual bun de tipic — îmi va răspunde un teoretician, — iară eu zic: în praxa largă, câștigată de clerici sub ochiul priveghetor al profesorului cu temeinicie în această direcție.

Aud, că s'a pornit în seminar un bun început întru delăturarea răului de până acum. Cum e contemplat și cum se face, nu știu! Știu însă, că mai anii trecuți se adunase un bogat material despre obiceiurile religioase și slujbele afară de tiriul reglementar. Această colecție ar da un puternic sprijin întru lămurirea diferitelor chestiuni, și ar arunca o prielnică lumină asupra atâtor obiceiuri din atâtea sate.

Alături de normele tipiconale, cu precisele mișcări corporale, pe cari le va împărtași din belșug profesorul, în decursul slujbei însuși a clericului, cu asistența colegilor săi, — să zicem — la un altar improvizat, alături de acelea, li-se va îndruma atențiunea și asupra diferitelor obiceiuri împreunate cu diferitele slujbe, iar din mulțimea acestora se va scoate la iveală cel mai potrivit spre a servi de îndrumare. Slujirea clericilor sub supravegherea deplinului pricepător ar mai aduce cu sine îmbunătățiri simțitoare în claritatea prosodiei, corectitatea pronunțării și în frumseța modulării vocii, cari la rândul lor contribuie așa de mult la înălțarea sufletelor. În aceasta socot a fi găsit izvorul curățitor și tămăduitor.

Când clericii vor pleca dela școală cu temeinicie cunoștințe în cele rituale, câștigate prin propria praxă, și concretizate în pilda vie a slujitoriului fără prihană, pe care mereu l-au avut și-l vor avea înaintea ochilor, iar la plecare li-se va mai da tovarăș drept și „Tipic“, lucrat în modul cel mai practic, — nu numai partea cantorală — care să fie și celor de acasă în această privință *cartea de legi*, ai cărei paragrafi nu se pot întoarce după plac, după trebuință (?) și după cum suflă vântul;

când de aici, dela biserică mare, simbolul bisericii noastre vii, va pleca mulțimea izvoarelor de apă curată, cari să curețe și premească apa bălților răslețe;

când noul preot, la cuvinte: „așa făcea înaintașul DTale“, va fi în măsură a răspunde respectat, dar cuvințios: „da, dar uite, eu voiu să vă slujesc așa cum am învățat și cum am văzut acolo la biserică noastră cea mare“: atunci nu se va mai umili preotul înaintea cantorului, badea George, întârziat cu afaceri Dumineca, departe de casă, dar între cei de un neam și de o credință cu el, nu va mai întreba: „Voi de ce lege sunteți?“, atunci nu se va mai discuta prea lung și fără izbândă nici în conferențe. Vor lăsa în schimb loc atâtor chestiuni, cari așteaptă și-și cer intrarea în discuțiile acestei corporații, — cea mai distinsă în provinciile noastre — care de acum trebuie să-și deschidă larg porțile sale pentru *îmbrățișarea întreg cuprinsului vieții noastre, să se fa*

prins de mâna mea făcu încercare să se ridice. Îi înțelesei intențiunea și cuprinzându-l pe după spate îl ridicai în sus și-i pusei la spate, drept proptea, o perină mare. Așa rămase unchiul câteva minute, cu ochii țintă la mine. Era ceva particular, curios și misterios în privirea aceasta a muribundului, privire, care făcea să-mi înghețe tot sângele în vine. În ochii săi schinteia ceva, ca o flacără luminoasă, însă numai pe câte un moment, pentruca să se stângă iarăși. De vre-o trei, ori patruori s'a repetat această scăpărare de schinteie luminoasă din ochi, în urmă un ton curios, fluerător, eși din gura bolnavului, care la moment fu înlocuit cu o horcăială, la început mai tare, și din ce în ce tot mai moale. Când a încetat horcăiala, unchiul și-a plecat capul în jos spre piept și — a fost mort.

Vorbe înțelepte.

Soarta omului este să lupte neconținut, fie că lacuște în palat, ori în colibă. Cei mari și avuți luptă cu *fericirea*, cei mici și slabi cu *nefericirea*. Și unii și alții cu propria lor — *inimă*.

ocrotitoarea prielnică culturii, științei și literaturii noastre, bine înțeles, cu preferarea lor bisericești, — să fie pentru aceste patul cald de adăpostire și mai apoi canalul viu și nesecat prin care să se scurgă în cele mai largi pături a le neamului nostru.

Nu vom mai avea nevoie atunci nici de disertații de acest fel, în locul lor însă se va impune mulțimea de chestiuni uitate, cari nu mai sufer amănare.

Se imbie numărăoși titli, ce-și pretind locul cuvenit în fruntea scrisului celor mai tineri și mai zeloși râvnitori de înaintare: numele bărbatilor, cari au izbutit a întrupa în sine aurul gândirii și măreția faptelor neperitoare, viața bisericeii în vremile de restriște și puținele clipe mai senine, după datele mai noi, chestiunea vechei Mitropolii în lumina istoriei adevărate, apoi literatura beletristică, cu pildile sale de un îndemna puternic în stăruințele pastorale neînfrante (Slavici: Popa Tândă, Agârbiceanu: „În luptă“) — cu oamenii săi, pe cari îi vom găsi trăind aievea alături de noi și prin urmare îi vom putea cunoaște mai deaproape pe cei ai noștri, — cu psihologia ei adâncă, ce ni-se dezvălește din belșug pagină de pagină și care e un îndrumător de multă însemnătate pentru cunoașterea sufletului omenesc, ai cărui „doftori“ sunt preoții, etc. etc.

Când unuia fiecare slușitor al altarului va începe înțelegerea slujbei cu deplina conștiință a rolului său, atunci nu va mai fi lipsă de discuții răslețe, nici de sfătueli și îndrumări prin conferințe, de disertații de acest fel, atunci nu numai se va deslega de sine și chestiunea „uniformizării serviciului divin“, care nu este supus schimbării vremii, nici evoluției, decât doar din punct de vedere al servirii artistice, — ci în aceeași vreme va urma și executarea lui corectă, desăvârșită... Că se va scurge mult timp până la înțelegerea ideii în felul acesta, atârră dela cei ce dau povețe și fac planul, tot așa, ca și dela noi, cari ne oferim a-l duce la îndeplinire.

P. M.

Serate de-ale meseriașilor români.

— Reuniunea sodalilor români din Sibiu. —
— 21 Aprilie n.

De câțiva ani încoace se scrie foarte mult despre această reuniune. Aproape nu e săptămână în care să nu se aducă la cunoștința obștei lucruri săvârșite de ea și pentru ea. Faptul acesta credem, că numai bucurie poate produce în inimele tuturor celor ce se interesează de cauzele meseriașilor noștri. E bine să se știe de toate lucrurile bune, ce se săvârșesc pentru binele obștesc. E bine să se scoată la iveală faptele bune, ca pedeparte aceasta să fie o mângăere pentru cei ce le săvârșesc, iar de alta un îmbold și pentru alții. Laudă și recunoștință se cuvine tuturor acelora, cari nu pentru interese personale, nu pentru scopuri egoiste, ci pentru scopuri nobile își jertfesc bunul, cu care ia înzestrat Dumnezeu, din cari jertfe răsare binele și fericirea, după care însetează sufletele celor năcăjiți. Și între aceste suflete

năcăjite se numără negreșit și meseriașul nostru, care din frageda etate iese de sub aripile părinților săi și pornește în lumea largă pentru a se fericii, se aplică la diferite meserii, la diferiți măestri străini, căci de ai noștri și astăzi sunt cam puțini.

Viitorul acestor ființe atârră deci dela creșterea și pregătirea ce o primesc în case străine, și dacă va avea norocul să ajungă la vre-un om bun, va fi bine de el, dacă nu, vai și amar, nu numai că va eși un meseriaș slab, dar și un Român netrebnic. Prin contactul cu străinii se va naște în sufletul său alte credințe, alte obiceiuri, și în loc de a câștiga, perdem și ce am avut.

Lată dar de ce trebuie să ne bucurăm, când auzim și cetim despre activitatea acestei reuniuni. E o dovadă, că conducătorii ei își cunosc chemarea și și-o îndeplinesc cu cel mai mare devotament.

Reuniunea pe lângă că se fugrijește de aplicarea băeților în case bune, la măestri harnici, se îngrijește de aceștia și după eliberarea lor ca sodali, adunându-i în jurul ei, unde au prilejul de a conveni, de a se cunoaște, și unde le stă la dispoziție o bibliotecă bogată, asortată cu cărți alese și potrivite cu spiritul lor, și multe alte mijloace folositoare.

Scopul ei este de a le îndrepta pasul pe calea spinoasă în viitor și a le da aceea de ce sunt lipsiți, anume: Școala.

Pentru acest scop comitetul reuniunii a mai pus la cale și așa numitele ședințe literare, cari se țin în fiecare lună odată.

Pentru a se vedea ce sunt aceste ședințe literare, îmi voiu permite a face un scurt raport despre ultima ședință ce s'a ținut în 26 Martie n. c.

La orele 8 seara localul reuniunii era literalmente ocupat de membri, nemembri, dame și domni.

Ședința, în absența prezidentului, care a fost chemat la patul de suferințe a scumpei sale mame, a fost condusă de viceprezidentul G. Poponea, care cu adânc regret aduce la cunoștința celor prezenți, că vrednicul prezident, dl V. Tordășianu, a suferit o grea lovitură, pierzându și pe scumpa sa mamă. În urma acestei dureroase lovituri ce a ajuns pe acest neobosit bărbat, propune ca cei prezenți în semn de durere să deie expresiune condolenței prin ridicare. Toți cei prezenți se ridică și zic: „Dumnezeu să o ierte!“ A propus mai departe să se trimită din partea meseriașilor o telegramă de următorul cuprins:

„Sincere condolențe pentru pierderea bunei mame, care a dxt clasi de mijloc pe cel mai devotat bărbat“.

După împlinirea acestei triste datorințe, notarul Stefan Duca dă cetire protocoalelor ședințelor comitetului, ținute în luna Martie, pe urmă se trece la partea a doua, literară-declamatorică-corală.

Corul reuniunii, sub conducerea dirigentului C. Popa, întonează o cântare duiosă și plăcută; dl Ilie Verman, sodal măsar, declamează poezia „Că de coadă nici nu-mi pasă“ de Speranță; dl Ioan Muntean, sod.

Moartea și îngroparea lui Isus.

Comunicată de Ioan Paicu, învățător.

Vineri cam de cătră seară
În suspinare amară,
Christos Domnul a murit.
Ucenicii au fugit
Și L-au lăsat părăsit
Între tâlhari pironit.
Fapt' aceasta sgudui
Pământul din temelii.
Soarele s'a înegrit
Și văzduhul s'a clătit.
Ingerii s'au spăimântat
Cerul s'a cutremurat.
— Chiar și turbata mulțime
Blăstămata jidovime,
De-a strigă mai încetasă
Și să duse-să acasă.
— Cari la Golgota veneau
Și la stăpânul priveau,
Din capete clătinau
Și din gură blăstămau.
Veni însă într'aceea,
Iosif din Arimateia,
Om puternic și bogat
Dintr'al Jidovilor sfat.
Om bun, blând și credincios,

Pe ascuns, întru Christos.

Acesta, când a văzut
Pe Cel fără de 'noeput
Între tâlhari răstignit
De cunoscuți părăsit,
Il cuprinsese o obidare
Și se mahnii foarte tare.
Așa mahnit și 'ntristat
Să duse drept la Pilat
Și începă a se ruga,
Vorbind cu el o'am așa:
Ponționu-le Pilate,
Ce stăpânești multe gloate,
Dă-mi pe mortal cel rănit
Și de mulțime ocărât,
Sus pe cruce ridicat
Ca un rău și vinovat...
Ca un tâlhar răstignit
De toți ai Săi părăsit.
Dă-mi mie acest trup străin,
Ce muri în mare chin,
Că 'nvățăcei mulți avea,
Când pe lume petrecea.
Acuma toți au fugit
De frică L-au părăsit.
Nu cer nici un lucru mare,
Împlinește a mea rugare...!
Dă-mi trupul Lui cel rănit

lăcătuș ne delectează cu cântarea „Cântă cucul”; dl Cosciuc, conducătorul școlii economice a Cons. albid. a ținut o prelegere despre „Cultura verzii, conopidei și a guliiilor”. A urmat apoi tânărul lăcătuș I. Munteșiu, delectându-ne cu o doină frumoasă. Măestrul compactor Petru Ilieșiu a cetit o parte din cartea instructivă: „Nu se cuvine”, despre unele regu'e ale buneii cuvințe, de Marin Fl. Livescu, și anume, partea privitoare la ținuta omului la masă. A mai cântat dnul I. Tănț, dna M. Simtion și copilița Aurelia Pop, iar dl I. Sociu, absolvent de gimnaziu și aplicat în fabrica de mașini a dlui Riger, a predat un monolog compus de d-sa. Dl Iustin Sârb, pedagog, a stârnit mult răs prin declamarea poeziei „Țiganul la vânat”. Sfârșitul l-a făcut măestrul zugrav Ioan Stanciu, care cu o voce curată și melodioasă a cântat mai multe romanețe, lăsându-ne cea mai plăcută impresie. La urmă s'au sortat mai multe cărți între cei ce au avut norocul să câștige, iar vice-prezidentul mulțumind celor prezenți pentru număroasa participare, declară sesiunea de încheiată și invită publicul la a 4 ședință literară, ce se va ține în Joia ultimă din luna Aprilie. Din protocolul de prezență s'a constatat că numărul participanților a fost: 182.

Ne mai amintind și alte fapte nobile, ce le săvârșește această harnică reuniune, cred că și numai aceste ședințe dovedesc în deajuns, că reuniunea e condusă de oameni harnici, și sperăm, că va merge înainte și tot înainte. P.....a

AMVONUL.

Predică poporală

de Nicolau Todea, paroh în Almașul-mic.*

Iubiților creștini! Astăzi, când ne vedeți adunați aici în sf. biserică din satul dvoastră, în număr mai mare ca de obicei, și în urmăre aveți o sărbătoare mai aleasă, cuvinescă ca și în mîntea dvoastră zina de azi să rămână vreme mai îndelungată întipărită, adevă, ceea ce astăzi auziți în sfânta biserică, să vă rămână în mîntea și în inimă și să vă folosiți în viitor de învățăturile și sfaturile noastre ce vi le dăm.

Încă de câțiva ani hotărâtam noi preoțimea, ca pentru îndreptarea poporului nostru pe căi bune și folositoare trupului, dar mai ales sufletului, în tot anul în Postul acesta al Paștilor să ne adunăm preoții din câteva sate învecinate în câte o comună, pe rând, în fiecare an, și acolo cu toții să facem sfânta slujbă împună, și apoi să dăm poporului din acest prilej sfaturi și povețe părintești întru ducerea vieții lui.

Sărbătoarea de azi este deci o sărbătoare înnoită pentru dvoastră, căci eată ne aveți aici în sfânta biserică la sfânta slujbă pe mai mulți preoți, ceea ce știe Dumnezeu când vom mai săvârși-o cu toții, ca acum, în această comună.

Așa dară fiind-că rar ni se dă prilej de a ne aduna la o altă așa cum astăzi

* S'a ținut în parohia Nădeștie, în Dumineca a II-a din Post, cu ocaziunea conferinței preoțești. Aut.

ne aflăm adunați, vă rog să-mi dați ascultare, ca și din partea mea să vă dau câteva cuvinte de învățătură și de sfaturi părintești.

Poporul nostru românesc este așezat aici, în aceste ținuturi, pe aceste plaiuri, de vreme îndelungate. Aceasta o măturisesc între altele și numirile satelor noastre, a munților, a văilor, a râurilor și păraelor, cari toate poartă numiri adevărat românești.

Eată spre pildă, aveți aici la dvoastră muntele numit . . . dealul numit . . . râul numit . . . valea numită . . . și altele. Și cu toate că noi suntem locuitori aici de vremuri îndelungate, vă întreb eu, că oare cum se face, că în ce privește starea noastră peste tot, suntem un popor rămas înapoi, și de o vreme încoaci, mai ales decând am devenit stăpâni și noi peste pământul luat de strămoșii noștri cu crunte sudori, pentru hrănirea altora, nu pentru hrănirea lor, așa cum îl lucrăm noi azi pentru a noastră hrănire, noi în loc să dăm înainte, să ne înavățim, dăm tot înapoi.

Ba a sosit ceasul, când mulți creștini de ai noștri au început să-și piardă moșioara rămasă lor dela părinți, și rămân pe drumuri, ori să retrag la careva dintre rudeni, căci moșioara lor trece în mâni străine, în urma datorilor ce apasă asupra acestei moșii, și pe cari omul nu și le-a plătit la timpul său.

Și de o vreme încoaci lucrul acesta să întâmplă prea adese ori.

Iubiților creștini!

În vremurile vechi moșii și strămoșii noștri lucrau la domni timpul cel mai mult, și petecul de pământ lăsat lor de domni, îl lucrau cum puteau, cu cei rămași acasă, dar munca lor era cinstită și binecuvântată de Dumnezeu, pentru că strămoșii noștri lucrau, cruțau și se rugau cu credință la Dumnezeu.

Ei duceau o casă simplă, mama casei, cu fetele ei — dacă le avea — purtau grije de toate cele trebuincioase casnicilor, torcea, țesea, făcea pânză și pânură cu care îmbrăca toată casa. Ear dela străini cumpărau numai aceea ce era neapărat de lipsă, precum: pălării, pieptare, opinci, curele și alte lucruri pe cari în casă nu le puteau pregăti ei înșiși.

Apoi viața lor, în ce privește muncă și băutura, era foarte cumpătată.

Și pe lângă tot trailul lor, atât de simplu și de natural, ei erau oameni vânjoși, sănătoși, deși lucrau în brazda stăpânului, erau lipsiți de boale, și rare ori da câte-o boală mai aprigă, care să facă stricăciune între oameni.

Oamenii noștri de atunci nu știau de atâtea dări și aruncuri, dar zău nici de vecele (cambii) după cum știu astăzi.

Vedeți cum s'au schizabat vremurile! Astăzi suntem oameni liberi, oameni slobodi, stăpâni peste avutul nostru, și totuși stăm mai rău ca atunci.

Și oare pentru ce?

Pentru neștiința noastră!

Trăim într'un veac, când să cer multe dela noi, și pentru că să le putem și împlini, să cere lumină, să cere mîntea și înțelepciune, pe cari dacă le avem, suntem în stare a lupta mai cu ușurință în potrița greutăților.

Cum trăim noi astăzi?

În casele noastre s'au împuținat lucrurile făcute de mîna femeii române. Astăzi tată, mamă, copii sunt îmbrăcați

din creștet până în tălpi cu marfă străină, cumpărată cu bani scumpi din mîna străinilor, zic cu bani scumpi, pentru că marfa aceasta este rea, este slabă, și nici pe departe nu are tăria și trăinicia aceea pe care o aveau și o au și azi hainele țesute de mîna femeii române.

Apoi viața noastră în ale mîncării și beuturii este și mai schimbată. Astăzi mulți dintre oameni aproape tot ce câștigă dau pe mîncare și pe beutură.

Și apoi să ne mirăm, că moșiile celor mai mulți oameni sunt împovărate cu datorii, și aproape nu este om, care să nu cunoască vecselul (cambiiul)?

Dar să ne străduim puțin a căuta și afla mai bine, căderea noastră pe povârnișul sărăciei, și să vedem câte scăderi avem noi, pe cari înaintașii noștri nu le aveau, și dacă le aveau, totuși nu în așa măsură cum noi le avem.

Cel mai mare rău, de cea mai grea sărăcie aducătoare, cel mai omorător păcat între oameni este astăzi: beție.

Oameni buni! De câteori aud cuvântul beție, mă îngrozesc. Mă cutremur de acest păcat, căci văd urmele pe cari le lasă el, văd sărăcia neagră, văd prăpastia ce o lasă beția în urma sa. Pot să zic, că beția este biciul lui Dumnezeu. Dacă Dumnezeu bate pe cineva, să-l facă bețiv, și atunci toate celelalte rele vor urma de sine.

Sunt afaceri între oameni, dela cari nu poate lipsi ceva beutură, precum sunt: nunțile, ospetele, petrecerile, facerea de deosebite târgueli, apoi botezurile, pomenile ș. a. Însă toate acestea să fac de obicei cu prea multă beutură, și vrednicia sau însemnătatea unei astfel de adunări oamenii s'au datat a o socoti după măsura beuturii ce s'a dat și s'a beut la astfel de ocazii.

Dacă s'a dat beutură multă, nunta a fost foarte bună, dacă însă oamenii nu s'au îmbătat sdravăn, ospățul sau pomana a fost s'abă. Câtă rătăcire omenească să cuprindă aci!

Dar nu vedeți oameni buni, că Dumnezeu a lăsat drept beutură apa curată și sănătoasă, pe care o beau toate vietățile, de care, în formă de ploaie, cresc și să întăresc sămănăturile noastre, care dă putere înviorătoare și răcoare și la care aleargă cerbul însătat și paserea călătoare?

Numai tu omule, făptură aleasă a lui Dumnezeu, care ai mîntea și te mîndrești, că ești făcut după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, te tăvălești în noroiu, bînd din beuturile omorătoare de trup și de suflet, până căzi de pe picioare, bătându-ți joc astfel de făptura ta.

Și pentru că să-ți acoperi întrucâtva păcatul și patima ta, te mîngâi zicând: că și beuturile aceste le-a lăsat Dumnezeu, trebuie deci să le folosim și pre ele!

Nu este adevărat!

Dumnezeu a lăsat strugurii, prunele, cireșele și alte poame, ca să le folosim așa, în stare naturală, cum Dumnezeu ni le-a dat, iar nu să le ferbem și din ele să scoatem beuturi.

Aceasta este numai meșteșugire omenească, precum sunt multe alte meșteșugiri, făcute de mîntea omenească, ca prin ele să se facă câștiguri, să se adune averi.

Dar dacă aceste beuturi sunt acum între noi, și suntem nevoiți a le folosi la anumite ocazii, ele trebuie folosite cu deosebire cumpătat, trebuie mai ales să le socotim după gradul stricăciunii lor, și pe cele mai stricăcioase să le lăpădam,

să le lăsam nefolosite, ori apoi să gustăm de tot puțin din ele, pentru că să nu ne perdem cumpătul și să nu facem păcat, căci bine ne învață sfântul apostol Pavel în învățătura sa către Corinteni zicând: „ori de mîncăți, ori de beți, ori altceva de lucrați, toate să le faceți spre mărirea lui Dumnezeu.”

Ear cea mai stricăcioasă dintre toate beuturile folosite este vinarsul, și chiar acesta se folosește mai mult de către poporul românesc.

Dacă ar sta în puterea vre-unui om, ca să șteargă toate beuturile de pe fața pământului, știți ce ar urma? N'ar trebui atâtea judecători, atâtea temnițe, atâtea spitale, atâtea case de nebuni, căci isvorul aproape a tuturor relexlor este beția, este beutură fără cumpăt. De aci pornesc certele, bătăile, omorurile, hoțiile, și alte multe fărădelegi și păcate omenești.

Să mai vorbim încă de un lucru, care era strămoșilor noștri aproape necunoscut, și care încă scoate și aruncă banii omului din pungă, fără ași da seama. *Tăbăcul* este această burueană, care se folosește azi de mic și de mare, fără a aduce alt folos, decât stricăciune sănătății și perdere din câștigul ce-l facem cu lucrul nostru.

Vă întreb eu, ce bun este în fumat?

Dacă mîncă eu o bucată de pâine, și am beut după aceea un păhar de apă curată, mi-am stămpărat foamea și setea. Dar ce stămpărăm cu tăbăcul? Patima, oameni buni, patima, și nimic altceva!

Dumnezeu sfântul a lăsat pentru om multe buruieni, ca să le folosească la tămăduirea trupului, la leuire, dar tăbăcul trebuie că la lăsat diavolul, spre stricarea sănătății.

A trage fumul din această burueană în gură, în piept, și a'l slobozi eară afară, înseamnă ați face gura și pieptul horn, și ați strica sănătatea; ați lăpăda banii, ca și când i-ai arunca în foc, căci nu faci alta, decât că-ți arzi banii în țigări și în pipă, cari de nici un folos nu sunt.

Ați băgat de seamă, că pipatul omoară foamea, și că pipașii mari, ca și bețivii, sunt slabi mîncători? Aceasta dovedește, că și una și alta sunt spre stricăciunea sănătății, căci trupul nu din vinars și fum de tăbăc să nutrește și întărește, ci din pâine și apă, adevă din mîncare și beutură, care este apa curată, dată de Dumnezeu, iar nu spirtuoasele.

Dar să mai spunem încă un lucru, care eară aduce sărăcie pe capul nostru, și de care eară mulți nu-și dau seama, căci îl privesc ca ceva trebuincios. *Podoabe* sunt aceste, sau *luxul* în îmbrăcăminte.

Prea mult ne place azi să ne împodobim, atât bărbații, dar mai ales femeile. Și când am fi în stare să purtăm cu ușurință cheltuiala cu împodobirea, ar mai merge, dar când luăm bani cu datorie, și îi punem în spatele mîntei și a copiilor pentru haine cumpărate pe acești bani, atunci cu mîntea noastră proprii ne-am săpat groapa, în care vom cădea mai târziu.

Dacă cutare femeie vede pe vecină-sa că are cizme nouă, șurtă și năframă de mătasă, ea nu poate rămânea mai pe jos, și care de care dintre femei aleargă să facă asemenea, întocmai ca oia proastă, care sare în apă chiar dacă să înecă, dacă a văzut că cea înainte de ea a sărit în apă.

Nu așa dragii mei! ci să lăsam fala și podoabele, să le poarte cine le poate, noi să purtăm haine simple, fie chiar și petecite, dar acele să fie curate, căci curățenia și sărăcioasă, totuși nu e rușinoasă, adese ori vedem însă că sub podoabe să ascunde murdărie, care este de nesuferit.

Iubiților creștini!

Vedeți acum pricina, pentru care noi sărăcim, și fără a ne trage seama, pe zi ce merge, dăm înapoi, ear mulțimea de oameni cheltuesc nebunește pe lucruri netrebnice, și-și închid ochii zicând, că aceste trebuesc, și fără de ele nu pot să fie.

Dar mai sunt și alte pricini, cari aduc sărăcie. Cine nu știe, ce aduc pările, judecățile, certele și alte pricini dintre oameni?

Nu era așa mai de demult. Oamenii se împăcau acasă, acolo unde se și certau, astăzi împăcare fără avocat, fără judecată, nici că se poate, și ne mirăm într'una, că oare de ce suntem sărați?

Sărăcia ne-o facem noi înșine, cu purtarea noastră greșită și cu cheltuelile cele fără de cumpăt: pe beutură, pe tăbăc, pe podoabe, pe pari și pe altele.

Pentru de acestea oamenii cheltuesc din greu, dar pentru lucruri de folos, cum este asigurarea averii în contra focului, a vitelor în contra pagubei, nu se îndură omul să cheltuiască câteva coroane la an,

Fără milă țântuit...
Bătut — și 'n obraz scuiptat
Pe nedreptul judecat...
Jidovimea acum tăcut,
Pace mare se făcū,
Se potoli zavistia
A încetat nebunia,
Jidovimea și-a 'mplinit
Toate câte a voit.
Deci dă-mi acuma Pilate
Trupul cel făr' de păcate
Al Domnului meu Isus,
Care a venit de sus,
Și pe mare a umblat
Cu trupul, ca pe uscat,
Care, orbilor, vedere,
Slăbănogilor putere,
Bolnavilor ușurare,
Celor schiopi a dat umblare.
Care dracii i-a gonit
Numai când a poruncit,
Boalele le-a vindecat
Și pe morți a înviat.
Dă-mi mie acest trup trudit
Ce pentru noi a murit.
Pentru noi munci a răbdat,
Pentru noi morții s'a dat.
Dă-mi pe acest neștiut

Că mie mi cunoscut.
Căci cine e, îl știu bine!
Pilate, fă-mi acest bine
Să rămâi de pomenire,
Căci acum toți sunt muiiați
Fariseii-s împăcați,
Toți căți să întăritase
Și spre dânsul se sculase.
Pilate, om drept fiind
Și prea bine cunoscând,
Că Isus n'ere păcat
Nici nu este vinovat,
Și că ei din pizmuire
Il judecară la perire,
Puteai să te împotrivesți,
Puteai să nu 'ngăduiești
Se judece spre perzare
Pe cel ce păcat nu are...
Însă Tu ca om prea blând
Înimă moale având,
Ca pe voe să le faci
Și a tuturor să le placi,
Ai lăsat să-L răstăgnească
Și voia să-și împlinească.
Lor pe voe le-ai făcut
Dând pe Cel făr' de 'nceput.
— Fă-mi dar pe voe și mie

Pilate Domn cu tărie,
Că de folos îți va fi
Când la dânsul te-i sui.
Dacă neamul jidovesc
Având suflet tirănesc
Nu-L suferi pe pământ,
Dă mi-L să-L pui în mormânt.
Acolo să odihnească
Trupul să-I sălășlească,
Pân' de azi a treia zi
Atunci vom vedea ce-a fi...
Văzând aceasta Pilat,
La inimă s'a muiat.
Și-a îngăduit, ca jos
Să ia trupul lui Christos...
— Iosif îndată se duce
Și ia trupul de pe cruce.
Nicodem cu el fiind
Laolaltă isprăvind,
Luând o pânză frumoasă
Și alte trebuincioasă,
Într'ansa L-au învilit
Și cu mir curat gătit
L-au auș — și L-au așezat...
În mormânt de nou săpat.
L-au așezat în mormânt
După chipul cel de lut.

iar când îl ajunge năpasta, stă neajutorat și-și blastămă soarta.

Dar a început a peri și credința dintr-un nou. Nu ne mai cinstim sărbătorile cum se cade, nu ne mai rugăm lui Dumnezeu cu inimă curată, buzele noastre rostesc rugăciuni, dar cugetele noastre zboară la grijiile lumești. Chiar și în sf. biserică, stând la rugăciune și la cântare, nu facem ceea ce zicem, că: „toată grija cea lumească să o lăpădam”, căci multora și atunci le zboară gândul la lucruri lumești.

Pare că cu schimbarea noastră spre rău, toate s'au schimbat.

Azi vin boale între noi și între vitele noastre, pe cari înaintașii noștri nici după nume nu le cunoșteau. Azi cresc în bucatele noastre, prin holde, buruieni rele și stricăcioase, presum este beția*) în grâu. Azi vremile s'au schimbat, căci se descarcă adeseori potopuri peste noi, cari se pare că de vii vor să ne prăpădească, și altele ș. a.

Iată deci iubitorilor creștini, v'am spus pe scurt câteva rele, cari bântue printre noi, v'am spus și pricinile acestor rele, și acum ar mai urma, ca să ne tragem seama ce să facem pe viitor, ca să ne mântuim de aceste rele?

Precum în noi zace cauza că dăm înapoi, tot în puterile noastre zac și mijloacele, ca să ne reculegem din această scăpătate.

N'avem decât să ne reducem trebuințele, să bem și să mâncăm mai puțin, mai ales să bem de tot puțin, și care poate, — și trebuie să cercați, ca să puteți câți mai mulți, — care poate zic, să nu bea altceva decât apă curată, dată nouă și tuturor vietăților ca beaură dela ziditorul nostru, care este în ceriuri.

Apoi să nu pipăm de loc, și pentru această buruiană otrăvitoare să nu mai iasă un singur bănuț din punga noastră.

Mai departe, să lăsăm podoabele, să lăsăm certele, pările și să ne întoarcem la credința cea dreaptă, la blândețea și la îngăduința unul față de altul.

Pentru că, dacă vrem noi, poporul român, să fim tare ca stânca, și în veci să nu perim, trebuie totdeauna să fim cu mintea trează și să fim sănătoși la trup și curății la suflet.

Pământul să-l lucrăm bine, ca să aducă roadă bună și să nu-l lăsăm să ne scape din mâna noastră, pentru că a cui e pământul, acela e și țara.

Apoi cu muncă cinstită și cu cruțare mare avere să ne câștigăm și averea spre cei bine, de folos și frumos să o întrebuințăm, căci numai așa putem să ne croim un viitor sigur, un fundament trainic, pe care urmașii noștri încă să zidească în viitor fericirea și bunăstarea poporului românesc. Amin.

Chestia Măneguțiu.

Ziarele maghiare au fost adus niște știri greșite în chestia fostului protopop Măneguțiu, și tot așa și foaia „Lupta” din Budapesta, care însă, în numărul 79 din 22/9 Aprilie c. rectifică neșăchitățile după cum urmează:

Onorată Redacțiune!

În ziarul D-voastră de ieri ați publicat între știrile zilei o notiță despre „Restituirea protopopului Măneguțiu”, — care s'a putut străcura în foaia D-voastră, fie pe baza unor informațiuni greșite, fie în nedeplină cunoștință de cauză.

Adevărat este numai atâta, că ministrul din punct de vedere formal a casat sentința forului delegat din Arad, — dar nu a dispus, nici restituirea protopopului amovat din post, nici să i-se restituie competențele sale.

Aceasta nici nu o putea face ministrul, care în diferite rescripte a declarat, că în meritul pedepsei nu se poate amesteca, aparținând aceasta curat forurilor disciplinare bisericesti, cari au autonomia lor și nu se poate știrbi prin ordonanțe ministeriale.

Declarația aceasta a făcut-o ministrul de culte și în plin parlament, la interpellarea baronului Bánffy — azi patronul lui Măneguțiu.

Dar chiar dacă s'ar încerca ministrul de culte Apponyi să iee atari dispoziții, consistorul își va ști face datorința și nu va tolera atare amestec, care nu și l-a arogat ministrul nici în chestia amovării lui Jrsay,**) care este și deputat dietal, — și nu s'a făcut vinovat față de biserică

sa de atari delictе, de cari este vinovat fostul protopop al Murăș-Oșorheiului, care cearcă să intre în biserică peste gard, — făcându-se denunțiantul cel mai periculos al întregii preoții și învățătorimi ortodoxe prin scârboasele sale adrese scrise și subscrise de el — și înaintate ministrului Apponyi.

Dacă D-voastră ați fi citit numai o parte din acele denunțări, de sigur că nu ați fi publicat în coloanele foii D-voastre notița de mai sus, și nici n'ați fi făcut să se cestească printre șire, că e vorba de o persecuțiune draconică contra nimitului fost protopop, — câtă vreme el — încă înainte de destituire ceruse să fie dispensat dela oficiu, iar în cartea cu pricina a tipărit negru pe alb, că nu mai poate rămânea în slujba unei biserici în care după a lui părere s'au incuibat toate relele, — pe cari el — Măneguțiu — nu le mai poate suferi.

Părerea acelor cari cred, că se va face vre-o spărtură în autonomia bisericii din pricina lui Măneguțiu, este greșită, pentru că dacă mai stă principiul: „Salus rei publicae maxima lex”, apoi tot acest principiu îl vom ști validă și în acest cas pentru biserică noastră, scoțând din sinul ei pe cari sunt o primejdie pentru ea și instituțiunile ei.

Cato.

NOUȚĂȚI.

Christos a înviat! Dorim tuturor colaboratorilor, corespondenților și cetitorilor ziarului nostru, ca sfințele sărbători ale Învierii Domnului să le petreacă în pace și deplină sănătate.

Spre știre. Din mot'ul, că mâne, în „Vinerea patimilor”, nu se lucrează în tipografia arhidiecezană, am alăturat numărul de Sămbătă la numărul de față, care e deci număr duplu, iar din cauza sfințelor sărbători ale „Învierii Domnului” numărul proxim al ziarului nostru apare Jii după sărbătorii, la orele obicinuite.

Prezident al „Academiei Române” a fost ales de nou dl Saligny, iar viceprezident: Iacob Negruzzi, pentru secția literară, Dr I-trati, pentru secția științifică și Gr. Tocilescu pentru secția istorică.

Conferențele învățătoarești. Din convocarea dlui comisar consistorial Arseniu Vlaicu, adresată învățătorilor din cercul XVI Medias-Târnava pentru a se întruni în 17 și 18 Aprilie v. c. în conferență învățătoarească, a rămas necules tocul unde se ține conferența, care e orașul Medias. Ceea-ce se aduce la cunoștința celor interesați.

Premiile „Academiei Române” au fost împărțite Marți după cum urmează: Premiul Năsturel Herescu, de 4000 lei, la primit Radu Rosetti, iar din premiul Adamaschi 1500 lei Dr. R. Ruscescu, 1500 lei Dr. Dona și 1500 lei Dr. Botez, — pentru cărți din știința medicală. Premiul Lazar și Eliade Rădulescu nu s'a acordat nimănui.

La temniță. Domnul Dr. D. Lasca și-a început Marți pedeapsa de 6 luni, în temnița de stat din Seghedin.

„Tribuna” din Arad are un nou proces de presă, pentru publicarea scrisorii preotului Hlinka, adresată credincioșilor săi din Cernova, înainte de a intra în temnița din Seghedin. Pentru scrisoarea aceasta e dat în judecată și însuși preotul Hlinka.

Sentința aprobată. Curia din Budapesta a aprobat sentința judecătorească de presă din Cluj, dată în procesul ziarului „Libertatea” din Orăștie, după care redactorul Iuliu Iocnovici e osândit la un an și jumătate închisoare și 1200 coroane amendă în bani.

Reuniunea femeilor române din Sibiu a primit donațiuni pentru școala industrială dela dl Iosif Gall 100 cor., Vasile Almășan, avocat 28 cor. și institutul „Mielul” 20 cor.

Amnestie. E vorba, ca în zilele mari ale Învierii Domnului să se dea amnestie generală pentru toți condamnații politici din — Rusia.

Din Cluj ni-se scriu următoarele: La cursul de pomărit din Cluj în anul acesta au fost primiți și doi preoți gr. ort. pe speșele statului, anume pâr. Nicolae Șoneriu, din Borgo-Prund și părint. Aurel Muntean din Sebeșu-mare.

† **Liubomir Pavlovici**, medic, fost deputat naționalist sârb în ciclul parlamentar de mai înainte, s'a sinucis. Il jellește văduva și doi copii. Avea 40 de ani.

Contele Festetich, fost ministru ungar de agricultură, desmint știrea, că fiul său ar fi fost expulsat din Paris, după cum s'a scris și în ziarul nostru, după foile străine.

Congregația comitatului Arad e convocată pe 29 Aprilie nou la Arad.

Manevrele. Șeful statului major, generalul Konrad Hötendorf, va merge, însoțit de mai mulți generali și ofițeri superiori, în 7 Maiu la Vespřem, pentru a vizita terenul pe care se vor ține la toamnă manevrele mari militare ale armatei austro-ungare.

Milioane furate. Cassarul unei bănci comerciale din Șvedia a furat suma de un milion și 75 mii de coroane și a fugit, împreună cu soția sa. Probabil că au luat drumul spre America.

Rectificare. În Nr. 38 din 18/5 Aprilie al ziarului nostru, în corespondența din Zernești despre înmormântarea doamnei Maria Garoiu nasc. Meșianu, s'au strecurat următoarele erori, pe cari le îndreptăm: Membrele reuniunii femeilor din Brașov s'au prezentat la înmormântare sub conducerea prezidenței lor, dna văd. Maria Baiulescu și a fostei prezidenței, dna Elena Sabadeanu. Capitalul de care dispune astăzi Reuniunea femeilor române din Zernești este, nu de 1,600 cor., cum din eroare s'a publicat, ci de peste 16,000 coroane.

Femea polițistă. În orașul Lipsca a fost angajată pentru a face servicii poliției din localitate o femea. Este primul caz, că femea vine aplicată ca polițistă. Iși va putea implini oare bine slujba, dat fiind, că prima condiție a unui bun polițist este — să-și țină gura?

† **Mihail Maldarescu**, fruntaș din Craiova, s'a sinucis Sămbătă dimineața, la orele 9. Înainte de doi ani i a murit soția. Pe urma lui au rămas 7 copii. Decedatul suferea de o boală de rinichi și se crede, că aceasta a fost motivul sinuciderei.

Nebunul în teatru. În Wiesbaden a intrat cineva bine îmbrăcat și plin de decorații pe piept în loja princiară a teatrului de curte, în cursul reprezentațiunii, și poftind pe directorul teatrului la sine, i-a spus, că e marele duce Alexandru al Rusiei. Mare senzație pe scenă și în teatru, dar la urmă s'a constatat, că e vorba de un biet muzicant, care își perduse mințile.

Nu mai două sute! În Jekaterinsburg două sute, — numai două sute, — de Ruși își așteaptă executarea, după ce sunt condamnați la moarte. S'a dat pentru ei rugare de grațiere, subscrisă de mai multe sute de femei din înalta societate, dar judecătorii au deschis acuma procedură și în contra celor ce au subscris această petiție, pe motivul, că sprijinesc și promovează scopurile revoluționarilor!

Daruri aduse bisericii. Preotul emérit din Cunța, dl Ioan Oprean, a purtat din al său toate cheltuelile cu aranjarea internă a bisericii nouă din comuna Boz, mai ales cu strănile, cheltuind 500 coroane, iar frunțașul din Săliște, Ioan Goșa, a donat pentru terminarea clădirii acestei biserici suma de 100 coroane, dorind să fie trecut între ctitorii bisericii, în rând cu alți trei domni de mai înainte. În numele comunei bisericesti din Boz li-se aduc sincere mulțămiri din partea parohului: Ioan Stăngu.

La fondul Dr. D. P. Barciannu, pentru ajutorarea calfelor fără de lucru, următorii dăruiesc în loc de cunună peritoare pe mormântul repostatului învățător Nicolae Manovici din Chesler și anume: Iuliu Moldovan, paroh, Dumitru Comșa, inv., ambi din Crăciunel, Ioan Pop, paroh, Ioan Stan, inv. penz., ambii din Chesler, Alexiu Trif, paroh în Făget, Mateiu Alexandru, inv. în Boian, Alexandru Banea, inv. în Chesler și George Drugoci, inv. în Cetatea de baltă, fiecare câte 1 cor.; Nicolae Manovici, paroh în Chesler, Iosif Crișan, par. în Boian, Ioan Sămpălean, par. în Sălcud și dșoara Anica Bianu din Făget, fiecare câte 2 cor. sau în total 16 cor. și Vic. Tordășianu, prez. Reun. mes. rom., 10 fil.

Sinucidere. O doamnă bine îmbrăcată a sosit Luni în Abazia, iar Vineri după amiază s'a așezat pe o bancă pe malul mării, și și-a tras un glonț de revolver în cap. A murit numai decât. Nu se știe cine e. În inelul de pe deget sunt gravate literele: G. N.

Morți. În Londra a murit ministrul-prezident al Angliei, Campbell-Bannermann, iar în Viena profesorul universitar Schöber.

Lipsa de locuințe e foarte simțită în Budapesta și de aceea sunt scumpe locuințele. Pentru a contribui în parte la delăturarea acestui rău, consiliul comunal al capitalei a luat hotărârea să clădească 16 palate mari, cu locuințe mijlocii și mici, pe seama celor mai săraci. Casele de închiriat vor costa douăsprăzece milioane de coroane.

E interesant anunțul de noroc a lui S. Heckscher senr. Hamburg din numărul acesta al foii noastre. Această casă și-a câștigat un renume bun prin solvirea promptă și discretă a sumelor câștigate, atât aici, cât și în împrejurime, încât pe oricine îl facem atent asupra anunțului de pe pagina ultimă a acestui ziar.

Viață socială.

Cercert în Zlatna. Inteligența română din Zlatna și jur invită la concertul împreunat cu dans ce se va aranja cu concursul unui grup de teologi români din Sibiu Marți, în 28 Aprilie n. a. c. (A treia zi de Paști) în hotelul din casele Dlu Petru Paul în Zlatna. Începutul la 8 ore seara. Prețul de intrare: Locul I. 3 cor., locul II. 2 cor., loc de stat 1 cor. Suprasolviri se primesc și se vor cvita pe cale ziaristică. Bilete se pot căpăta la cassar și seara la cassa.

Concert în Săliște. Reuniunea rom. de cântări din Săliște invită la concertul ce-l va aranja Luni, în 14/27 Aprilie c. (a doua zi de Paști), în sala școlii, cu următorul program: li a) „Iisus și trandafirul”, de Teheikowsky, b) „Taenebrae”, de Pereg, 2, a) „Luminiță ș'o copilă”, b) „Badea meu” coruri mixte de A. Bena. 3. „Muierușca din Brașou” baladă pentru cor mixt cu soli și acompaniare la pian de I. Murășan. 4. a) „Uite badea”, b) „Asta-i lume”, coruri mixte. 5. „Negruța”, de I. Vidu. 6. c) „Nu-mi place”, de I. Vidu. b) „Imi place”. Joc. Începutul la 8 ore seara. Prețurile de intrare: Loge 2 cor., Loc I 2 cor. Loc II 1 cor. Loc de stat 40 fil. NB. Membrii fondatori și ajutătorii ai reuniunii au intrare gratuită. Joi duză Paști, din incidentul conferențelor învățătoarești, concertul acesta se repetă-ză cu prețuri de jumătate.

Poșta redacției.

Dlu I. P. în M. În chestia atinsă știm, că au făcut încercări de mai multe ori învățătorii confesionali romano-catolici și cei reformați, adică Unguri, și nu li-s'a împlinit cererea. Cu atât mai puțin va fi împlinită cererea învățătorilor gr. ort. români. Păcat deci se mai perdeți vremea cu aducerea de hotărâri neexecutabile.

Nr. 129/908.

[97] 1—3

CONCURS

Pentru întregirea postului al II-lea de paroh în parohia de clasa primă Deva, să esorie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegr. Român.”

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh, sunt celea fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare la subscrisul oficiu protopresbiteral în termenul sus indicat și cu prealabila încunoștințare a acestuia să se prezenteze în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică pentru a-și arăta desteritatea în cele rituale: cântări, tipic, serviciul divin și predică.

Alegându-l paroh va avea a catechiza elevilor și elevelor noastre dela școlaele elementare de stat și ucenicilor industriași din loc.

Deva, 8/21 Aprilie 1908.

Oficiul protopresbiteral gr.-ort. român al Deve, în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

George Romanul
protopresbiter.

*) Beția se numește din partea poporului o buruiană, care se face în holde, și a cărei sămânță, ajungând în pâne, dacă s'a copt pânea și o mănâncă cineva cald, să imbată întocmai ca din vinars.

Aut.

Red.

**) Preot reformat în Cluj.

Licitațiune.

Parohia gr.-or. din Armeni dă în întreprindere, pe cale licitațiunei publice minuende, care se va ținea în 6 Maiu st. n. în sala școalei, facerea alor 140 000 cărămidă pe hotarul comunei, pentru edificarea bisericeii.

Informațiuni mai detaliate să pot primi dela oficiul parohial.

Armeni în 6 Aprilie 1908.

Moise Opriș Vasile Spătariu
epitrop. paroh.

(93) 2-2

Aviz!

În cancelaria notarială a subscrisului să caută un tinăr, care să fie în stare a conduce și cancelaria singur din 1 Maiu a. c. Preferiți sunt cei diplomați. Sub următoarele condițiuni: vipt, 50 cor. salar lunar și din venitele private 20%.

Bucium (alba Inferioară).

Stefan Paul

notar.

(95) 1-3

Un tinăr inteligent

afă imediată aplicare în cancelaria notarială din Părău (p. u. Sárkány) lângă Făgăraș. Cei cu praxă sunt preferiți. Doritorii să se adreseze la

George Popp,

notar comunal.

(96) 1-3

Recomandă cu prețuri cunoscute de ieftine

Carol Niedermaier

pălărier

33 strada Ciszădiei 33

„La pălăria roșie“.

Pălării

păoase pentru preoți rom. à cor. 8— și extrafine à cor. 9-60, cu formă foarte frumoasă, care e foarte apreciată, ușoară, cu peri scurți, căci numai atunci e frumoasă și durabilă.

Pălării

netede, pentru preoți rom., cu margine mai lată ca la cele de sus, din păr de iepure, à cor. 8— și cor. 6—.

(90) 4-4

Stofe veritabile de Brünn

Saisonul de primăvară și vară 1908.

Un Coupon de Mtr. 8-10 lung, dă un rând complet de haine de domni (Roc, pantaloni vestă), și costă numai

- 1 Coupon 7 Coroane
- 1 Coupon 10 Coroane
- 1 Coupon 12 Coroane
- 1 Coupon 15 Coroane
- 1 Coupon 17 Coroane
- 1 Coupon 18 Coroane
- 1 Coupon 20 Coroane

Un coupon pentru haine negre, Salon costă cor. 20—, precum și stofe pentru pardesie, postav pentru turiști, camgarn de mătăasă etc. etc., trimite cu prețuri fixe de fabrică depositul fabricii de pânză, bine cunoscut ca reel și solid

Siegel-Imhof, Brünn

Mustre gratis și franco.

Avantajul mușterilor privați, comandarea stofelor direct dela firma Siegel-Imhof în locul de fabricație, are prețuri fixe considerabil de eftine.

Mare asortiment. Executare cu cea mare atențiune și a comandelor mici, din marfă de tot proaspătă.

(48) 16-40

VASILIE BANN

SIBIIU

str. Ocnei 7 — str. Faurului 16

în casa sa proprie „La Cizma roșie“ cel mai mare

depozit de încălțăminte

pentru bărbați, femei și copii. Pentru provincie comandele se trimit recomandate, la caz de nu corăspund, se primesc îndărăpt în schimb. [90] 47—

Nr. 128/1908 of. ppresb. [89] 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan cu drept de succesiune în parohia de clasa a III-a Rogoz lângă parohul neputincios Ioan Herman, să scrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt: jumătate din toate venitele parohului fasionate în coala B.

Concursele, instrute conform legilor în vigoare, sunt a se înainta subscrisului oficiu protopresbiteral în termenul legal, iar concurenții se vor prezinta înaintea alegătorilor pentru a cânta ori a oficia și cuvânta.

Lăpușul unguresc, 10 Martie, 1908.

Oficiul protopresbiteral al tractului gr.-or. al Cetății de piatră în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Duma

protopop.

Câștigul cel mai mare ev. 600,000 M. **Anunț de noroc!** Câștigurile le garantează statul.

Invitare la participarea Șanselor de câștig garantate de statul Hamburg marel loterii de bani în care

9 mil. 841,476 Mărci

cu siguranță trebuie câștigate!

Câștigurile principale ale acestei loterii cu privilegiu sunt următoarele: Cel mai mare câștig este în cazul cel mai norocos de 600,000 M.

- 1 Premiu à 300,000 Mărci.
- 1 " " 200,000 "
- 1 " " 60,000 "
- 1 " " 50,000 "
- 1 " " 45,000 "
- 1 " " 40,000 "
- 1 " " 35,000 "
- 1 " " 30,000 "
- 1 " " 100,000 "
- 1 " " 60,000 "
- 1 " " 50,000 "
- 1 " " 40,000 "
- 1 " " 30,000 "
- 7 Câștiguri " 20,000 "
- 1 Câștig " 15,000 "
- 11 Câștiguri " 10,000 "
- 46 " " 5,000 "
- 103 " " 3,000 "
- 163 " " 2,000 "
- 539 " " 1,000 "
- 693 " " 300 "
- 181 " " 200 "

În total conține loteria, care constă din 7 clase, 100.000 losuri cu 48,405 câștiguri și 8 premii, așa încât aproape jumătate din toate losurile trebuie să câștige.

Cel mai mare câștig de cl. I. este în cazul cel mai norocos de 50,000 m., se urcă în cl. II-a la 55,000 m., în cl. III-a la 60,000 m., în cl. IV-a la 65,000 m., în cl. V-a la 70,000 m., în cl. VI-a la 80,000 m., în cl. VII-a la 600,000 m.

Pentru cl. I. a cărei tragere se stabilește oficios, costă

- losul original întreg . . Cor. 7.—
- losul original de jumătate " 3.50
- losul originul de un sfert " 1.75

Depunerile pentru clasele următoare, precum și conspectul exact al câștigurilor se pot vedea din planul de loterie oficios, provăzut cu emblema statului, care la cerere îl trimite gratis și franco.

Fiecare dintre participanți primește dela mine imediat după tragere lista oficioasă.

Plătirea și trimiterea câștigurilor se face din partea mea direct interesatului în cauză prompt și sub cea mai strictă discrețiune.

Comandele rog a se face prin mandat postal sau și prin ramburs.

Adresați-Vă cu comandele din cauza tragerii apropiate, cel mult până la

30 Aprilie

cu toată încrederea la (83) 5-6

Samuel Heckscher senr.

Bankgeschäft in Hamburg.

La Nr. 311/1908 protop. [87] 3-3

Concurs.

În sensul ordinului Preaveneratului Conzistor arhidiecezan dela 13 Martie a. c. Nr. 2639 Școl. pentru ocuparea postului de învățător la școala elementară gr.-or. română din Zlagna, protopresbiteratul Agnitei, se scrie concurs cu termin de 15 zile dela I-a publicare în „Tel. Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: salar anual de 600 cor. solvibil în rate treilunare din repartiție și cvartir în natură în edificiul școalei.

Dela alesul învățător, pe lângă instrucțiunea obligată, se mai cere ca se cânte, în Dumineci și sărbători, cu elevii la sf. liturghie în biserică.

Petițiunile instruite cu documentele prescise, sunt a se adresa subscrisului.

Agnita, 27 Martie 1908.

Oficiul protopresbiteral gr.-oriental al Agnitei:

Ioachim Muntean

protopop.

Nr. 285/1908 pp. [80] 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh din comuna Ațintiș, protopresbiteratul Turda, pe baza înaltei rezoluțiuni consistoriale dela 12 Februarie a. c. Nr. 1542 Bis., se scrie concurs cu termin de 30 zile, dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele statorite în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Concurenții au să-și trimită suplicele instruite în regulă subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, de unde să pot lua și informațiuni mai detaiate, apoi cu prealabila încuviințare a acestui oficiu, să pot prezenta înaintea alegătorilor și la biserică spre a cânta eventual a celebra și cuvânta.

Turda, 17 Martie 1908.

Oficiul protopresbiteral în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Jovian Murășan

protopresbiter.

Vor apărea în curând:

Compoziții românești de Zib. Brediceanu.

Doine și cântece.

(Voce și piano.)

CAIETUL I.

- Foaie verde, foi de nuc.
- Cântă puil cucului.
- Bădișor depărțișor.
- Spune mândr' adevărat.
- Vai, bădiță, dragi ne-avem.
- Cine m'aude cântând.
- Bade, zău, o fi păcat.
- Bagă, Doamne, luna 'n nor.

CAIETUL II.

- Știi tu, bade, ce mi-ai spus.
- Vino, bade, iar acasă.
- Năcăjit ca mine nu-i.
- După ochi ca murele.
- Floare fui, floare trecui.
- Cântec haiducesc.
- Trageți voi boii!
- Cine n'are dor pe vale.

Jocuri românești.

(Piano solo.)

CAIETUL I.

- Lugojana.
- Măzărica.
- Ardeleana (ca în Banat) I.
- Pe picior I.
- Ardeleana I.
- Brau I.
- Hora.
- Ardeleana (ca în Banat) II.

CAIETUL II.

- Ardeleana (ca în Banat) III.
- Ardeleana II.
- Pe picior II.
- Țarina.
- Învărtita I.
- De doi.
- Ardeleana III.
- Brau II.

CAIETUL III.

- Brau III.
- Hațegana.
- Ardeleana (ca în Banat) IV.
- Învărtita II.
- Pe picior III.
- Ardeleana (Abrudeana) IV.
- Ardeleana (ca în Banat) V.
- Brau IV.

Prețul unui caiet: cor. 4— fr. 5—

De vânzare la toate librăriile românești.

Depozit general:

Librăria arhidiecezană Sibiiu (Nagyszeben).

Cea mai renumită bere

din

fabrica de bere alui Anton Dreher A. G.

în Köbánya (Steinbruch)

se recomandă cu înzistență P. T. Public.

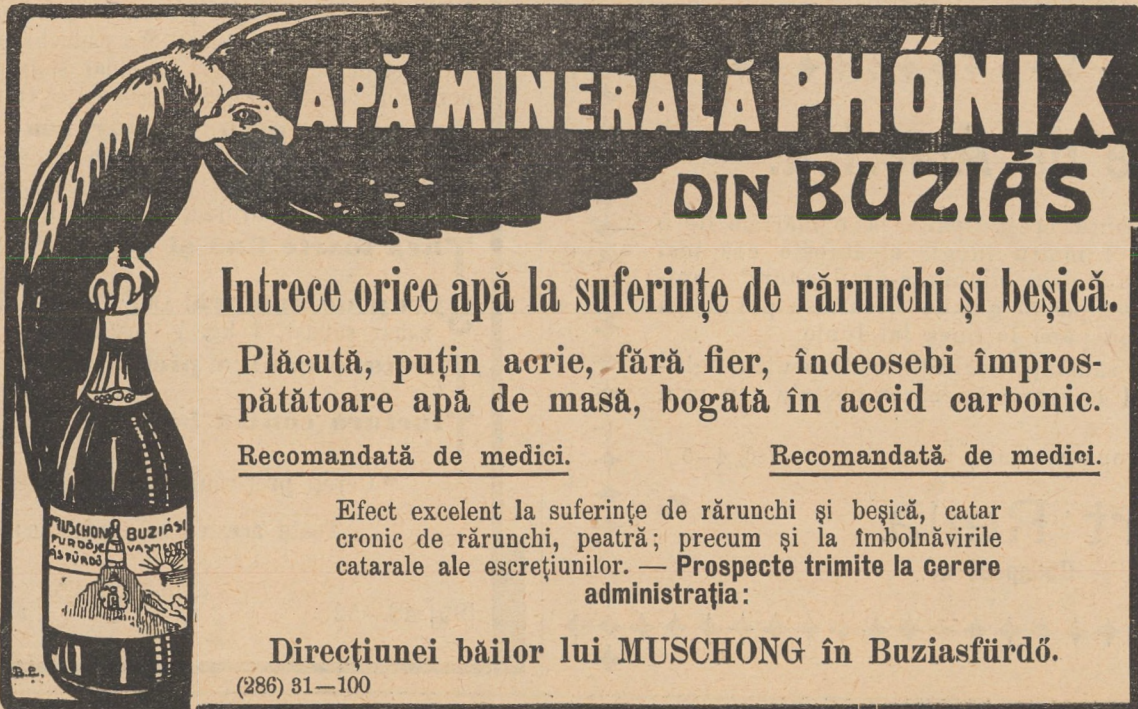
Se poate procura în cele mai bune prăvălii.

Depositul principal se află la

M. Samuel Rubinstein,

[76] 66—

Sibiiu — Nagyszeben.

**APĂ MINERALĂ PHOENIX
DIN BUZIĂȘ**

Intrece orice apă la suferințe de rărunchi și beșică.

Plăcută, puțin acrie, fără fier, îndeosebi împropătătoare apă de masă, bogată în acid carbonic.

Recomandată de medici. Recomandată de medicel.

Efect excelent la suferințe de rărunchi și beșică, catar cronic de rărunchi, peatră; precum și la îmbolnăvirile catarale ale escrețiunilor. — Prospecte trimite la cerere administrația:

Direcțiunei băilor lui MUSCHONG în Buziasfürdő.

(286) 31—100

Cel mai frumos dar de Paști.

Cosma M., Album de țesături și broderii naționale 16.—

— Modele de cusături românești caet I. —50

— Modele de cusături românești caet II. 1.—

A. O. Maior, Biblioteca copiilor vol. I—III à 1.—

Se poate procura dela

Librăria arhidiecezană.

Aspirinul

este cel mai plăcut și mai modern mijloc pentru tot felul de boale reumatice, neurestenice. Efect minunat la influență, cataruri, dureri de cap, migrenă, reumă, podagră etc. Aspirinul este astăzi cel mai trebuincios medicament al medicilor.

Să ne păzim de imitațiuni!

De oarece în locul singurului Aspirin veritabil a lui Bayer, să dă de multeori altul, să cerem

Tablete de Aspirin

Împachetate numai în forma originală cum arată ilustrația alăturată (20 bucăți cu tablete ce conțin 1/2 gram phiolă, prețul cor. 1.20.

Fiecare tabletă poartă inscripția „Aspirin“.

Numai aceste tablete dovedesc veritabilitatea aspirinului; oricare altă tabletă este de respins ca neveritabilă. Vândut ca praf, după cum în nenumărate rânduri au dovedit autoritățile de examinare, aproape nici odată nu se capătă aspirinul lui Bayer, ci numai un preparat înlocuitor, se plătește pentru el însă prețul adevăratului aspirin. — Așadar precauție! Dacă cumva în vre-o farmacie nu s'ar căpăta aceste tablete de aspirin singure veritabile, ne rugăm să ni se comunice, că prin mijlocirea vreunei farmacie din capitală să-i trimeată

Fabr. de vopsele, mai înainte Friedr. Bayer & Co.,

[91] 2-6

Elberfeld.

Unde se pot procura

REVERENZI

croite cu chic și lucrate bine? Numai la

IOAN PETRAȘCU

măiestru croitor, Sibiu, Str. Cisnădiei Nr. 34,

pentru că el le croește foarte bine și pe lângă că le lucră din material bun le face și cu un preț de tot moderat și la caz de urgență le poate face în timpul cel mai scurt posibil.

Să mergem dar la el, să sprijinim industria românească, căci numai astfel putem deveni tari și mari! [25] 7-52

Săpun de lapte de lilie Steckenpferd.

Cel mai bun săpun pentru piele.

[69] 6-40

Fasole uriașe de America.

Această prea interesantă plantă crește până la o mărime de 5 metri, ea produce păstăi de circa 1 metru lungi, alcătuite cea mai frumoasă podoabă a oricărei grădini prin minunata-i înfloritură și produce din August până în Noemvrie păstăi gustoase, cari se pot folosi tocmai așa ca și altele. Se samănă până la finea lui Iunie.

Trimit franco o porțiune de sămânță cu îndrumări pentru cultivare, dacă mi se trimite înainte 1 coroană în mărci postale sau prin mandat postal.

Singurul deposit pentru Europa-centrală, la:

(86) 4-5

Umbert Rella

Erzsébetfalva — Budapest m.

Noutate!

Noutate!

Spălătorie cu aburi și institut chemic de curățit cu mașini electrice în Sibiu.

Primirea comenzilor:

Str. Urezului Nr. 11 și Färbergasse Nr. 11.

Am onoare a aduce st. public la cunoștință, că în de-cursul unei trecute mi-am deschis

Spălătoria cu aburi.

Spălătoria cu aburi întocmită cu mașini engleze de prima clasă, corespunzătoare tuturor cerințelor timpurilor nouă, li-ferează lucru executat fără scădere și tare efin, cum în Sibiu până acum nu s'a executat. Fiecare lucru se liferează la 2 zile.

Fabrica mea chemică de curățit de asemenea este întoc-mită cu cele mai moderne mașini, și am angajat lucrători pri-cepuți, de aceea și pe această cale sunt în stare a corespunde tuturor cerințelor.

În deosebi mă recomand hotelierilor și ospătarilor de oare ce fiecare lucru îl liferez repede și curat în casă.

ALEX. MEIXNER, spălătorie cu aburi și institut chemic de curățit, Sibiu.

[35] 7-10

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătoria de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanță de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, în-dată ce clopotele sunt bătute de o lature, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt re-comandate (146) 23-52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca fi-gura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai lim-pede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru face-rea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopo-telor vechi cu ajustare de fer bătut, ca și spre turnarea de toace de metal.

Prețcuranturi ilustrate gratis.

Pentru economi!

Prav pentru îngrășarea vitelor cornute, porcilor și cailor. Vacile dau prin întrebuințarea pravului acestuia lapte mai mult și mai bun. De mare însămnătate este pentru oricare econom a întrebuința acest prav de îngrășare, căci prin aceasta se urcă valoarea, adică prețul vitelor, porcilor și cailor. Prețul 60 fileri.

Moartea cloșanilor și a șoarecilor. Un prav sigur pentru stărpirea acestora. Prețul 60 fileri.

Prav pentru ouatul găinilor. Prin întrebuințarea pravului acestuia, găinile ouă mai mult ca de comun — chiar și în timp de iarnă — pe când altcum nu ne ouă, sau foarte puțin. Prețul 30 fileri.

Unsoare galbină pentru păduchi la vite. Știut este, că vitele și porcii sufer mult de mănăcările păduchilor, prin care mănăcările sunt reținute în îngrășarea și dezvoltarea lor, ba chiar slăbesc, încât în loc de a li se ridica prețul, chiar perd din valoare. Fiecare ecom să întrebuințeze această unsoare. Prețul 20 și 40 fil.

Extracte pentru prepararea rumului și diferitelor liqueruri. Cine voește a-și prepara rum și liqueruri foarte bune și ieftine, să întrebuințeze aceste extracte. Prețul pentru a prepară 1 litră este 40 fileri. Tot atâta și pentru rachiul de prune, drojdi, slivoviță, borovicica și altele.

Thea foarte fină și bună. Prețul 1 pachet 20 fil., 1 kg. 3 și 4 cor.

Syrup de zmeură. Curat numai din suc de zmeură de pe munte, preparat cu zahar rafinat. 1 kg. i cor. 20 fil.

Tinctură contra picioarelor și mânilor înghețate. 70 fileri.

Tinctură contra bătăturilor (ochi de găină). 70 fileri.

Cereți preț-courantul cel mare și-l primiți gratuit.

Toate acestea se capătă la:

Cornel Demeter

apotecar în Szászváros, piața școlii Nr. 37.

[95] 48-52